

Kyllähän se [luonto] melekeen kaikki kaikessa on

– Suhteesta luontoon, metsään ja maaseutuelinkeinoihin

Mansikanviljelijät Elvi ja Kauko Heiskanen, Novikan kylä

Kaisu Mustonen

Kolin vaaroja: Sutka, Käränkä, Rintanen.
Kuva: Matti Pihlatie

Muuan partanen mies tuli sieltä kun sienä etin, niin sano että karhu on, nähtiin vasta tässä näillä seutuloilla tällä viikolla. Minä siihen, että minä oon koko viikon ehtinnä enkä oo löytännä!
– Elvin ja Kaukon sienireissuista

Kauko: Vaan sitten se sienihomma oli vielä.

Elvi: Se oli parasta hommaa, syksyllä.

Kauko: Alko ehken 1969, niitä seutuja

Elvi: Ne ei muut paljon silloin vielä poiminna, viisastelivat vain. Se oli hyvä hyvvee hankintaa se sienengeruu.

Kauko: Roskat pyyhittiin pois ja jo aina silputtiin niin eikun sai vaan laitto pattaan suoraan ja keittämmään ruveta, että ei ois tullu mittään jos olis yksitellen puhistettu. Niin se oli, kovvoo työtähän se oli, kun sitä jakso.

Elvi: Niin saloilla tuolla.

Kauko: Niin täällä oli hyviä sienimaita tuolla, missä karja oli käynnä ennen laitumella, niin niissä oli parraiten.

Elvi: Siellä näki niitä naurishauan paikkojahii siellä rinteissä kun oli, ja niissä oli sientä, haaparouskuu pientä.

Kauko: Parhaiten löyty niiltä semmoisilta, miks sitä sanottas, hakamaaks.

Elvi: Ja koivusekainen [metsä], niin siinä oli issoo ja hyvvee.

Kauko: Niin sekametät, ja sitten kun se tatteja ostavat, ja yhdellä aikoo näytti, että näillä hankkii vielä paremmin, niin sittenhän sitä niin kuin enempi tattipuolta kerättiin.

Elvi: Syyskuulla niitä nousi hirveesti tuonne Naarvankankaalle.

Kauko: [Ensin] se oli aina hakusessa, jotta mistä niitä löytäis niitä siennii, mutta vähitellen oppi tietämmään ne paikat, josta sai mennä niin kuin hakemaan. Naarvankankaalla oli silloin isot kankaat, sieltä sai paljon sitä herkkutatti, kivitatti, männyn herkkutatti. Meillä oli ihan evästä ja ei sitä kuitenkaan niin juustu. Mul on aina kahvipannu mukana ja pari kertoo aina kahvit keitettiin nuotiolla.

Elvi: Aurinko kun paisto, niin sitä aina vähän suunnisti sen mukkaan, muutamanahi oli viikko taas kulettu ja sitten lauantaina sato ja minä ku eksyin, ja voi hyvä, minulla oli sientä täyet kantamiset ja minä arvelin, että tänne sitä yöks, alako hämärtyy ja sitten viimein löysin, minä kuljin ihan ristiin rastiin sitä kangasta ja kun en tiennä suuntoo kun sato ja aina ympyrree kierrin ja sammaan kohti aina tulin ja sitten viimein löysin semmosen hyvin pitkän vanahan autotien pohjan, oli sammaloitunna ihan, sitten siellä tien piässä auton näin ja minähän vilikutin ja ne tuli vastaan minkä piäsivät, maasturi oli ja nuoripari ja sanovat että ootko eksyksissä ja minä sanoin että oon ja minä en tiä että minnekäpäin minä, ja sano, että tämmöset kannannaiset että mitenkä sinä näihen kanssa ja minä sanoin, että minä en ruahi näitä heittä, päivän työ.

Vielä muuan partanen mies tuli sieltä, kun sienä etin, niin sano, että karhu on nähtiin vasta tässä näillä seutuloilla, tällä viikolla. Minä siihen, että minä oon koko viikon ehtinnä, enkä oo löytännä! Sano, että turhoo on tätä ihmistä pelotella.

Kauko Heiskanen kävelyllä metsässään heinäkuussa 2013. Kuvat: Matti Pihlatie

Herajärven kierroksen varrelta, Eteläpää.
Kuva: Matti Pihlatie

Kauko: En muista liekkönä sama syksy ollu sitten, kun sitä sientä oli varmaan niin paljon niin Jari oli mukana, poika siellä, eihän se silloin vielä kerännä paljon, mutta se oli siinä auton luona ja omia asioitaan teki tuota, alko jo vähän hämärtyy, mutta myö vielä vaan mehtään lähettiin ja siinä oli auton luona joku vanha peltikanisteri, niin minä sanoin, että nouse tuohon puuhun sitten jonkun puolen tunnin piästä ja koputtele, että osataan autolle, jos on vuara eksyy. Ja niin alko koloke kuuluu. Se on vähän pimmeessä vuara eksyy, jos on vielä pilvinen ilima ja tasanen kangas, että jos on niinkun puusto tasanäkönen. Siellä oli kuukkelihii vielä silloin muutamassa kohti. Niin oli silloin, en tiedä onko nyt ennää. Semmosia sienireissut oli.

15 vuotta minä hakkasin niitä metsiä, vanahoja metsiä hakkasin nurin, niin silloin minä näin että ei tämä vetele oikeen – Ajatuksia metsästä

Miten kuvailisit luontoa tai suhdetta luontoon tai mitä luonto merkitsee sinulle?

Kauko: Kyllähän se melekeen kaikki kaikessa on. Minä vähän ennallistan metsee, jotta vähän vanhennoo nopeemmin ja näkyy jo vähän tuloksiiki. Esmerkiks pohjantikka on kottiutuna, viime kesänä oli jo pesäkkii. Siinä ei tarvi kun niitä, no kuusia etupäässä pohjantikka, tämänpaksussii, niin se niistä sitä, niin mikäs se nyt on sen kuoriaisen nimi, niin se niitä toukkia syöpi. Se pittää, sanottaan nyt vaikka hehtaaria kohti tietty määrä niitä puita, siinähän on nuo metsälait, että ei suakkaan hyvin paljo, tulloo niitä kuoriaistuhuja sitte. Mutta eipä niitä kovin heleposti tule kun nehän tikat hakkoovat ja syövät pois ne.

Mistä se tuli se taito ja ajatus siihen, kun yhtiöt kuitenkin hakkaavat metsiä, mutta itse ajattelet vähän toisin?

Kauko: Sanotaan että viistoista vuotta, minä hakkasin niitä metsiä, vanahoja metsiä hakkasin nurin, niin silloin minä näin, että ei tämä vetele oikeen, niin siitä jäi mulle se. Oravanpesäpuita kun ajettiin, niitä liito-oravan pesäpuita, minulle on tuo liito-orava jäännä mieleen, se on vähän niinkun lemmikki. Se on varmasti [luonnon kannalta vaikein ongelma, että metsät on menny], että siinä kyllä jotkut herkemät lajit tulloo tosisiaan uhanalaiseks. Ja sehän on aikamoinen, mutta minä en siihen puutu, mutta sehän kuuluis metänomistajalle tavallaan etes jollain tavalla tarkastella, mitä hänen metässä on, ennen kun se kaajettaan.

Mistä se mielestäsi tulee se hinku tuhota ja avohakata metsää, että onko se raha vai mikä?

Kauko: Luulen, että se on yksistään raha, jotta pittää saada paljon rahaa kerralla. Että pittää olla tuottava, se metsä.

Elvi: Hienot autot immeisillä ja uuet talot.